

17-18/11/2025

Σταυρωμένοι εραστές (1954)

ΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΙ ΕΡΑΣΤΕΣ – CHIKAMATSU MONOGATARI

Σκηνοθεσία: Κένζι Μιζογκούτσι

Σενάριο: Yoshikata Yoda, Matsutaro Kawaguchi

Ηθοποιοί: Kazuo Hasegawa, Kyoko Kagawa, Eitaro Shindo, Eitaro Ozawa, Yoko Minamida

Φωτογραφία: Kazuo Miyagawa

Μοντάζ: Kanji Suganuma

Μουσική: Fumio Hayasaka, Tamezo Mochizuki

Χώρα: Ιαπωνία (A/M)

Διάρκεια: 102'

Προβολή Δευτέρας: Ώρα 7.00 μ.μ.

Προβολή Τρίτης: Ώρα 9.30 μ.μ

Διακρίσεις:

Cannes Film Festival 1955 Υποψηφιότητα για Χρυσό Φοίνικα.

Kinema Junpo Awards 1955 Υποψηφιότητα καλύτερης ταινίας.

Blue Ribbon Awards 1955, Βραβείο σκηνοθεσίας.

Ποιητικής ομορφιάς δράμα εποχής, από τα κορυφαία του γιαπωνέζικου σινεμά, στο οποίο τα αγνά ανθρώπινα πάθη «εξεγείρονται» ενάντια σε έναν κόσμο άκαμπτης τυπολατρίας και αβάσταχτης σκληρότητας.

Ο Ισούν είναι ο αυτοκρατορικός τυπογράφος, ο οποίος κατηγορεί άδικα τη σύζυγό του και τον καλύτερο υπάλληλό του ότι είναι εραστές. Για να γλιτώσουν την τιμωρία, εκείνοι τρέπονται μαζί σε φυγή, κάτι που ο Ισούν προσπαθεί να αποσιωπήσει για να μην αμαυρωθεί η κοινωνική υπόληψή του.

Μία από τις ταινίες του Kenji Mizoguchi που τον έκαναν διάσημο και εκτός των συνόρων της χώρας

του. Το φιλμ ξεχώρισε για την αισθητική του στα γενικά πλάνα, και τη φιλική αναβίωση της παλιάς τέχνης της ξυλογραφίας και της ζωγραφικής σε πατύρους.

Το 2017 ήρθε η 4K ψηφιακή αποκατάσταση του φιλμ, με την πρεμιέρα της να γίνεται στο Φεστιβάλ Βενετίας.

Αν και σκηνοθέτησε δεκάδες βωβές ταινίες, ο **Κένζι Μιζογκούτσι** (1898-1956) θα γίνει παγκοσμίως διάσημος λίγο πριν από τον πρόωρο θάνατό του, με τέσσερα αριστουργηματικά ασπρόμαυρα δράματα εποχής που θα προβληθούν στις αίθουσες σε διάστημα δύομισι ετών. Πρώτα η **“Ζωή της Οχάρου”** (1952), κατόπιν το **“Ουγκέτσου Μονογκατάρι”** (1953) και, τέλος, ο **“Επιστάτης Σάνσο”** (1954) και οι **“Σταυρωμένοι Εραστές”** (1954), οι οποίοι θα κάνουν διεθνή πρεμιέρα στο Φεστιβάλ Κανών.

Όπως έκανε συχνά, ο **Μιζογκούτσι** θα εμπνευστεί κι εδώ από την κλασική γιαπωνέζικη λογοτεχνία διασκευάζοντας ένα έργο για κουκλοθέατρο (μπουνράκου), γραμμένο το 1715 από τον **Μονζαεμόν Τσικαμάτσου**. Σε αυτό ο Μοχέι, δεξί χέρι του αυτοκρατορικού τυπογράφου Ισούν, προσπαθεί να βρει τρόπο να καλύψει “αθόρυβα” τη σύζυγο του αφεντικού του Οσάν, η οποία τον παρακαλεί να της δανείσει χρήματα για τον αδελφό της. Τίμιος και υπάκουος, θα ομολογήσει τελικά στον Ισούν τις προθέσεις του, εκείνος όμως θα τον κατηγορήσει πως είναι εραστής της Οσάν. Έτσι, οι δυο τους θα αναγκαστούν να τραπούν μαζί σε φυγή (η μοιχεία τιμωρείται με θάνατο διά σταύρωσης), κάτι το οποίο ο Ισούν προσπαθεί να αποσιωπήσει για να μην αμαυρωθεί η κοινωνική και επαγγελματική υπόληψή του.

Ο **Μιζογκούτσι** εμπλουτίζει με έντονα φεμινιστική

διάθεση το διδακτικό θεατρικό, ενσωματώνοντας τη ρομαντική ιστορία του στη μόνιμη θεματική του πάνω στη μοίρα των γυναικών σε μια πατριαρχική, βίαιη και μιλιταριστική κοινωνία, στην οποία οι ανθρωπίνες επιθυμίες έχουν αντικατασταθεί από απαράβατους κανόνες. **Σκηνοθετικός στίλιος (μεγάλης διάρκειας πλάνα με συχνά ακίνητη κάμερα, γεωμετρικό κάδρο, υποβλητικές φωτοσκιάσεις) αλλά και σπουδαίος δραματογράφος, αναπτύσσει μεθοδικά και περίτεχνα τις αντιθέσεις οι οποίες συνθέτουν την ανθρωπίνη ψυχολογία.** Τελικά οι δύο φυγάδες θα καταλήξουν εραστές σπρωγμένοι από τη συλλογική προκατάληψη σε μια ποιητικής ομορφιάς σύγχρονη τραγωδία, **από τις κορυφαίες στιγμές του γαπινέζικου σινεμά, στην οποία τα αγνά πάθη “εξεγείρονται” ενάντια σε έναν κόσμο άκαμπτης τυπολατρίας και αβάσταχτης σκληρότητας.**

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΤΣΗΣ

Η τελευταία αριστουργηματική ταινία του Κένζι Μιζογκούτσι, μια παραβολή για τη κοινωνική δικαιοσύνη, τον έρωτα και όλα όσα αναπάντεχα τα ενώνουν.

Τρίτο θρυλικό φιλμ της τελευταίας αριστουργηματικής περιόδου του Κένζι Μιζογκούτσι, οι «Σταυρωμένοι Εραστές», βασισμένοι σε ένα έργο ιαπωνικού κουκλοθέατρου, βρίσκει τον μεγάλο Ιάπωνα δημιουργό, εδώ ακόμη περισσότερο από τα άλλα δύο μεγάλα φιλμ της ίδιας εποχής, τον «Επιστάτη Σάνσο» και το «Ουγκέτσου Μονοκατάρι», σε αφηγηματικό οίστρο συνοδευόμενο από απaráμιλλη κινηματογραφική τεχνική και κυρίως μια - κι όμως - ακριβιστική διάθεση που στρέφεται τόσο προς την αναζήτηση της κοινωνικής δικαιοσύνης όσο και στη διαχρονικά φεμινιστική αγωνία του για τη θέση της γυναίκας σε έναν ανδροκρατούμενο κόσμο.

Ο Μοχέι εργάζεται στο τυπογραφείο του Ισούν, ενός ισχυρού άντρα μεγάλης ηλικίας που τον απασχολούν μόνο τα χρήματα και η ομορφιά μιας νεαρής καμαριέρας, την οποία θέλει να εγκαταστήσει σε ένα άλλο σπίτι ως ερωμένη του. Η Οσάν, η πολύ νεότερη γυναίκα του Ισούν, παρακαλεί τον υπάλληλο του άντρα της να βρει μερικά χρήματα για να καλύψει χρέη του αδελφού της. Όμως σύντομα οι δύο τους θα κατηγορηθούν άδικα ότι είναι εραστές και με τον κίνδυνο να σταυρωθούν - όπως είναι η παραδοσιακή τιμωρία για τους ομοίους τους - θα εγκαταλείψουν το Κιότο.

Ό,τι θα ακολουθήσει στους «Σταυρωμένους Εραστές» υπερβαίνει κατά πολύ την έννοια της παραβολής, του θρύλου ή του παραμυθιού, όπως φαινομενικά μοιάζουν και οι τρεις αυτές ταινίες του Μιζογκούτσι, φτιαγμένες από την πρώτη τους ύλη σαν ιστορίες που θα άξιζε να μεταφέρονται μέσα στους αιώνες από γενιά σε γενιά σαν παραδείγματα ανθρωπίνης... επιβίωσης.

Ο Μοχέι και η Οσάν - κόμης και ως μορφές, αυτός μακριά από το σκληρό ανδρικό πρότυπο, αυτή μακριά από τη σκιά της πατριαρχικής κοινωνίας δεν ταιριάζουν στον κόσμο μέσα στον οποίο αναγκάζονται να συν-υπάρξουν και η παρεξήγηση που θα τους φέρει μαζί θα τους αποδείξει ότι μπορούν για πρώτη φορά να έχουν τη ζωή που τους αξίζει. Όχι όμως χωρίς τίμημα, αφού ή θα πρέπει να μείνουν για πάντα κυνηγημένοι ή να θυσιάσει ο Μοχέι, αφού ο τυπογράφος είναι διατεθειμένος, για λόγους γοήτρου, να δεχτεί πίσω την «άπιστη» γυναίκα του, αλλά θέλει νεκρό τον «εραστή» της...

Ο τρόπος με τον οποίο οι δύο «εραστές» θα γίνουν τελικά «εραστές» (και θα τιμωρηθούν γι' αυτό), η αγωνιώδης προσπάθεια του ενός να σώσει τον άλλον και κυρίως η φαινομενική ήττα, αλλά τελικά μεγάλη νίκη τους πάνω σε ένα ολόκληρο σαθρό σύστημα κλείνει στην τελική εικόνα

της ταινίας ολόκληρη την πεμπτοσύνη του έργου του Κένζι Μιζογκούτσι για ένα σινεμά φτιαγμένο από γνώριμα υλικά που αφηγείται γνωστές ιστορίες με έναν άλλο τρόπο. Αναζητώντας πρωτίστως πίσω από το πρώτο πλάνο όλα όσα κρύβονται στις μικρές λεπτομέρειες εδώ κι εκεί μέσα σε έναν διαρκώς κινούμενο καμβά που γεμίζει σκηνή με τη σκηνή από την ίδια την πολυπλοκότητα της ανθρωπίνης ύπαρξης - σπαρακτικής, λυρικής, διαρκώς παλλόμενης από την επιθυμία για το καλό, το δίκαιο, το ανθρωπινό. Αυτό ίσως για το οποίο αξίζει και να πεθάνεις.

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΡΑΝΑΚΗΣ

KENJI MIZOGUCHI(1898-1956)

Γεννήθηκε στο Τόκιο και πέθανε στο Κιότο από λευχαιμία. Σκηνοθέτης και σεναριογράφος, από ταπεινή οικογένεια, ο Mizoguchi ξεκίνησε ως ηθοποιός σε γυναικείους ρόλους. Έκανε την πρώτη του ταινία το 1922 ως βοηθός σκηνοθέτη. Σκηνοθέτησε 90 βωβές ταινίες αλλά μόλις οι τελευταίες του 12 ταινίες έγιναν γνωστές εκτός Ιαπωνίας μια και προορίζονταν για τη Βενετία Μόνο δύο ταινίες του ήταν έγχρωμες. **Φιλμογραφία** (χωρίς μ.μ.): Akasen chitai (1956), Shin Heike monogatari (1955), Yōkihi (1955), Σταυρωμένοι εραστές (1954), Uwasa no onna (1954), Επιστάτης Σάνσο (1954), Gion bayashi (1953), Ουγκέτσου μονοκατάρι (1953), Οχάρου, η γυναίκα της ηδονής (1952), Musashino fujin (1951), Oyū-sama (1951), Yuki fujin ezu (1950), Waga koi wa moenu (1949), Yoru no onnatachi (1948), Joyū Sumako no koi (1947), Ο Ουταμάρο και οι πέντε γυναίκες του (1946), Josei no shōri (1946), Hissshōka (1945), Meitō bijomaru (1945), Miyamoto Musashi (1944), Danjuro sandai (1944), Genroku chūshingura (1941), Geidō ichidai otoko (1941), Naniwa onna (1940), Η ιστορία του τελευταίου χρυσάνθεμου (1939), Aa kokyo (1938), Roei no uta (1938), Aien kyo (1937), Gion no shimai (1936), Naniwa ereji (1936), Gubijinsō (1935), Ojō Okichi (1935), Maria no Oyuki (1935), Orizuru Osen (1935), Aizō tōge (1934), Jinpu-ren (1934), Gion matsuri (1933), Taki no shiraito (1933), Manmo kenkoku no reimei (1932), Toki no ujigami (1932), Shikamo karera wa yuku (1931), Tōjin Okichi (1930), Fujiwara Yoshie no furusato (1930), Tokai kokyogaku (1929), Tōkyō kōshinkyoku (1929), Nihonbashi (1929), Chikyu wa mawaru: Dai-san-bu Kuso hen (1928), Chikyu wa mawaru: Dai-ni-bu Gendai hen (1928), Chikyu wa mawaru: Dai-ichi-bu Kako hen (1928), Musume kawaiiya (1928), Hito no isshō - Kuma to tora saikai no maki: Dai sampen (1928), Hito no isshō - Ukiyo wa tsurai ne no maki: Dai nihen (1928), Hito no isshō - Jinsei banji kane no maki: Dai ippen (1928), Kōon (1927), Kane (1926), Kaikoku danji (1926), Kyōren no onna shishō (1926), Shinsetsu ono ga tsumi (1926), Kaminingyō no haru no sasayaki (1926), Ningen: zenpen (1925), Ningen: kōhen (1925), Nogi shōgun to Kuma-san (1925), Ningen (1925), Furusato no uta (1925), Akai yūhi ni terasarete (1925), Shirayuri wa nageku (1925), Daichi wa hohoemu daiippen (1925), Gakuso wo idete (1925), Musen Fusen Uchien Puchan (1925), Ā tokumukan Kantō (1925), Kyokubadan no joō (1924), Kanraku no onna (1924), Koi o tatsu ono (1924), Samidare sōshi (1924), Itō junsu no shi (1924), Shichimenchō no yukue (1924), Jinkyō (1924), Josei wa tsuyoshi (1924), Gendai no jōo (1924), Akatsuki no shi (1924), Kanashiki hakuchi (1924), Yorū yami no sasayaki (1923), Yorū utsukushiki akumā (1923), Toge no uta (1923), Chī to rei (1923), Yoru (1923), Haikyō no naka (1923), Kiri no minato (1923), Hachi ichi san (1923), Haizan no uta wa kanashi (1923), Jōden no chimata (1923), Seishun no yumeji (1923), Kokyō (1923), Ai ni yomigaeru hi (1923).